

Ulkomaalaisten asuttaminen Suomeen 1939-1945

15.11.2016

leitzinger@welho.com

antero.leitzinger@migri.fi

Keitä ulkomaalaisia Suomessa oli?

- 31.12.1938: ulkomaalaisia 21.158, joista ent. Venäjän / Neuvostoliiton kansalaisia 13.535 (64 %, heistä itäkarjalaisia 5297 ja inkeriläisiä 2268),
  - ruotsalaisia 2975,
  - saksalaisia 1343,
  - virolaisia 556,
  - tanskalaisia 442,
  - norjalaisia 309,
  - sveitsiläisiä 295...
- 1939 Suomen kansalaisuuden sai 707 ulkomaalaista, joista ent. Venäjän / Neuvostoliiton kansalaisia 533 (75 %, heistä itäkarjalaisia 251 ja inkeriläisiä 126), ruotsalaisia 30, saksalaisia 21...
- Avioliiton kautta 31.12.1967 saakka Suomen kansalaisuuden saaneita vaimoja ei ole milloinkaan tilastoitu
- 31.12.1945: ulkomaalaisia 9790 (tai 11.408), joista ent. Venäjän / Neuvostoliiton kansalaisia 5853 (60 %, heistä itäkarjalaisia 1680 ja inkeriläisiä 394),
  - ruotsalaisia 1891,
  - saksalaisia 206,
  - virolaisia 207,
  - tanskalaisia 388,
  - norjalaisia 218,
  - sveitsiläisiä 212...
- Kansalaistamiset jatkuivat sotavuosina tavallisesti paitsi juutalaiset jäädytettiin kesästä 1941 kevääseen 1943 ja kaikki kevästä 1945 syksyyn 1947
- 1948 Suomen kansalaisuuden sai 775 ulkomaalaista, joista ent. Venäjän / Neuvostoliiton kansalaisia 712 (92 %, heistä itäkarjalaisia 424 ja inkeriläisiä 120), saksalaisia 26, ruotsalaisia 2...

Miten kävi juutalaispakolaisille Suomessa?

- Viisumipakko kaikista ulkomaista 1.7.1941-14.12.1949
- Keski-Euroopan juutalaispakolaiset: sisäministeri Kekkonen listalla syksyllä 1939: 149 +30 Puolasta -30 Ruotsiin -8 karkoitettu Viroon 6.11.1942 = 136 maaliskuun lopulla 1944, yhteensä ulkomaalaisia juutalaisia kaksinkertainen määrä

Paastagrassittamis-
19

määräryhmät.
42.

N:o.	Päätyö.	Nimi.	Synt. aika	Kansalaisuus	RD, S. P. K. D tai S. P. K. D	Pasivissa maasta tai matkustamasta
101	2/4-42	Partula, Jaakko Matinp.	23/12-05	SOVT L	S.P.K.D 35/282-42-42	6/11-42
102	--	Pétrich, Hein	22/12-21	Tšekki	S.P.K.D 4/683-42	hätämääräryhmä
103	--	Tom, Hans	26/6-19	--	S.P.K.D 18/675-41	6/11-42
104	--	Blank, Gerrit	29/4-16	Hollanti	S.P.K.D 57/685-42	18/7-42
105	2/5-42	Bell, Ems Johannes	5/1-00	SOVT L	S.P.K.D 6/687-42	25/8-42
106	23/5-42	Ladik, Idris Sidikimp.	5/11-15	--	S.P.K.D 72/697-42	raportilla ja pas. mää. perusteella
107	23/5-42	Kalk, Jalmar Magnus	26/10-07	Viro	RD. 82/2657-39	raportilla ja pas. mää. perusteella
108	1/6-42	Gudausoff, Nikoli	9/5-06	ant. Venäjän al.	RD 1363/2195-40	6/11-42
109	26/8-42	Bergin Pekka (Pjotr.)	27/8-1942	S. O. S. L	S.P.K.D 17/697-42	
110	24/10-42	Langer, Rudolf	17/6-1912	nt. Saksa	RD. 387/452-41	pas. mää. maasta
111	24/10-42	Loni, Ludwig	7/2-1902	--	RD. 417/733-39	hätämääräryhmä
112	24/10-42	Helmann, Stefan V. B.	22/2-1914	--	RD 423/762-39	80 luvun rep.
113	24/10-42	Adler, Jonas	27/2-1888	--	RD. 117/489-42	nt. mää.
114	26/10-42	Shuppert, Heinrich V	20/11-1896	--	RD 1573/2204-40	6/11-42
115	26/10-42	Lippert, Paul Kurt	27/9-905	nt. Tšekki-Bosnia	RD 1/1-41	rep. sailonala mää. pas.

Keitä muita Suomessa kävi 1940-1944?

- Norjan myöhempi kuningas Harald 1940, Bertolt Brecht 1940-1941, Kristjan Palusalu 1941, Aino Kallas 1943-1944...
- Suomen ensimmäinen somali M. Ali Zain 24.9.1939-1947
- Talvisodan sotavankeja jäi 24, jatkosodan sotavangit piti välirauhansopimuksen mukaan palauttaa Neuvostoliittoon
- Jatkosodassa sotavankeja vaihdettiin Saksan kanssa, Lapin sodassa saksalaiset sotavangit siirrettiin Neuvostoliittoon; vrt. Ida Suolahden väitöskirja 22.1.2016 ja Pekka Kauppala 2010!
- Saksa toi Suomeen itäeurooppalaisia metsätyömiehiä
- Itä-Karjalasta evakuoitiin kesällä 1944: 2799 ulkomaalaista (mm. Klimenkon perhe)
- Inkeriläisiä evakuoitiin 29.3.1943-18.6.1944: yli 63.000, joista 57.000 palasi; 300-400 inkeriläistä sotaorpoa palautettiin; vrt. Pekka Kauppala 2010 ja Toivo Flink 2011!

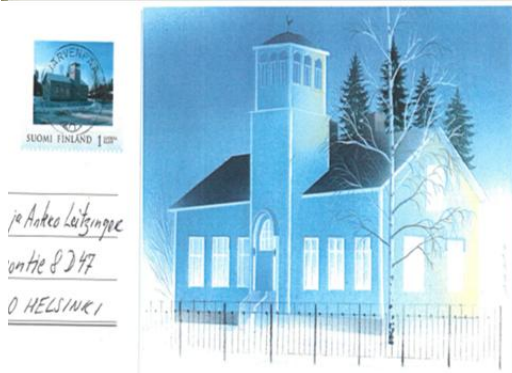

Suomen suunnitelmia sodanjälkeiselle ajalle

Virolaisia pakolaisia ahtautumassa kalastajaveneeseen syksyllä 1944.

- Viron venepakolaisia yli 6000, ”Suomen-poikiin” myös Viron tataareja, suunnitelma koko Viron evakuoimiseksi keväällä 1944
- Miehikkälän internointileiri: ainakin 2694 ulkomaalaista siviiliä; vrt. Väinö Piiraisen romaani ”Internoidut sydämet” (1946) ja Seppo Jyrkisen internet-artikkeli (2015)!; mm. tataareja lähti Järvenpään moskeijaa rakentamaan (kuvassa 12.7.1942 Suomen muhamettilaisessa (nyk. Islam-) seurakunnassa vihityt tataarit, talvisodan sotavanki Zekeriye Abdulla ja internoitu Munglizifa Latipova, joiden lapsi syntyi 1943, perhe palautettiin 1945)

Ulkomaalaislakeja ja laittomuuksia

- Kansalaisuuslaki 9.5.1941 voimaan 1.7.1941
- Ulkomaalaisasetus 30.1.1942 voimaan 1.4.1942
- Kohtalokkaat juutalaiskarkoitukset periaatteessa laillisia, ei suurta salaliittoa mutta sisäministerin häikäilemättömyyttä
- Suomi ei internoinut vihollismaiden kansalaisia talvi- tai jatkosodan aikana, vaan vasta välirauhansopimuksen nojalla 22.9.1944-7.7.1947 Saksan ja Unkarin kansalaisia (enimmillään 772), joista 14 karkoitettiin Itä-Saksaan; vrt. Mikko Määttä 2011! – suomalaissyntyisten vaimojen ym. kaksoiskansalaisten outo asema
- Sisäministeri Yrjö Leino luovutti 21.4.1945 laittomasti kahdeksan ulkomaalaista ja 11 Suomen kansalaista
- Suomi luovutti Neuvostoliittoon 23.-27.1.1948 joukoissaan taistelleita Viron (14), Liettuan (1) ja Neuvostoliiton kansalaisia, näiden mukana Suomen kansalaisena 23.8.1945 syntyneen pojan

Lisätietoa

- Antero Leitzinger: "Ulkomaalaiset Suomessa 1812-1972" (2008) & "Ulkomaalaispolitiikka Suomessa 1812-1972" (2008) – kustantaja: <http://www.ewbhelsinki.com/>
- Maahanmuuttoviraston historiikki "Mansikkamaan vartijat" (2010) vapaasti ladattavissa sähköisesti: http://www.migri.fi/download/16289_mansikkamaan_vartijat.pdf?6e78281b9ab4d088
- Maahanmuuttokirjaston uusi osoite Lintulahdenkatu 10, Helsingin Hakaniemessä (kotisivu yhä päivittämättä): <http://www.migri.fi/maahanmuuttokirjasto>

